

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 maja 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. określił wysokość należności R. Z. (1) przypadających od niego jako płatnika składek z tytułu wymagalnych należności:

- na koncie osobistym (...) 40- (...) za okres od października 1993 r. do listopada 1994 r., od października 1997 r. do listopada 1997 r., od marca 1998 r. do czerwca 1998 r. i od sierpnia 1998 r. do grudnia 1998 r. w kwocie 3.777,55 złotych wraz z należnymi odsetkami za zwłokę w kwocie 15.228 złotych i opłatą dodatkową za miesiąc czerwiec 1998 r. w kwocie 200 złotych;
- na koncie pracowniczym (...) 31- (...) za okres od września 1994 r. do grudnia 1996 r. w kwocie 4.364,83 złotych wraz z należnymi odsetkami za zwłokę w kwocie 19.615 złotych i opłatą dodatkową za miesiąc lipiec 1997 r. w kwocie 4.300 złotych.

(decyzja – w aktach ZUS)

W odwołaniu z dnia 25 czerwca 2015 roku R. Z. (1) wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie, że nie jest zobowiązany do zapłaty nieopłaconych składek na koncie osobistym i pracowniczym za wskazane w decyzji okresy wraz z odsetkami i opłatami dodatkowymi. Podniósł, że nie prowadzono wobec niego żadnego postępowania egzekucyjnego, nie był powiadamiany o takim postępowaniu – nie doręczono mu żadnych tytułów wykonawczych za wskazane w decyzji okresy. Podniósł nadto zarzut przedawnienia należności z tytułu składek za 1993, 1994 i 1997 rok. (odwołanie k. 2-4)

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 17 lipca 2015 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc, że wnioskodawca otrzymał tytuły wykonawcze za sporne okresy w terminach uniemożliwiających uznanie przedawnienia należności w nich określonych. (odpowiedź na odwołanie k.7)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. Z. (1) prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą od 1993 roku. (niesporne)

W okresie prowadzenia tej działalności był zameldowany w P. przy ul.(...). Jego ojciec w tym czasie był skłócony z wnioskodawcą, mieszkał pod innym adresem - we wsi D.. (zeznania świadka R. Z. – e-protokół rozprawy z dnia 4.03.2016 r. – zapis nagrania 00:14:47 – 00:23:25, przesłuchanie wnioskodawcy e-protokół rozprawy z dnia 4.03.2016 r. – zapis nagrania 00:26:57 – 00:31:43 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:06:03 – 00:11:15)

Wnioskodawca nie upoważnił nikogo do odbioru korespondencji kierowanej do niego pod innym adresem. (przesłuchanie wnioskodawcy e-protokół rozprawy z dnia 4.03.2016 r. – zapis nagrania 00:26:57 – 00:31:43 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:06:03 – 00:11:15)

W dniu 17 marca 1997 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ł. wystawił na R. Z. (1) następujące tytuły wykonawcze obejmujące nieuiszczone składki na ubezpieczenie społeczne:

- za okres od września 1993 r. do grudnia 1993 r. – na łączną kwotę 372,11 złotych;
- za okres od stycznia 1994 r. do kwietnia 1994 r. – na łączną kwotę 439,26 złotych;
- za okres od maja 1994 r. do sierpnia 1994 r. – na łączną kwotę 501,42 złotych;
- za okres od września 1994 r. do listopada 1994 r. – na łączną kwotę 306,54 złotych;

Tytuły te wysłane na adres – P., ul.(...) i nie zostały doręczone wnioskodawcy. (tytuły wykonawcze k 266--275 akt egzekucyjnych załączonych do akt sprawy, przesłuchanie wnioskodawcy e-protokół rozprawy z dnia 4.03.2016 r. – zapis nagrania 00:26:57 – 00:31:43 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:06:03 – 00:11:15)

W dniu 17 września 1997 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ł. wystawił na R. Z. (1) następujące tytuły wykonawcze obejmujące nieuiszczone składki na ubezpieczenie społeczne:

- za okres od września 1994 r. do grudnia 1994 r. – na łączną kwotę 523,03 złotych;
- za okres od stycznia 1995 r. do kwietnia 1995 r. – na łączną kwotę 524,50 złotych;
- za okres od maja 1995 r. do sierpnia 1995 r. – na łączną kwotę 647,88 złotych;
- za okres od września 1995 r. do grudnia 1995 r. – na łączną kwotę 583,22 złotych;
- za okres od stycznia 1996 r. do kwietnia 1996 r. – na łączną kwotę 638,65 złotych;
- za okres od maja 1996 r. do sierpnia 1996 r. – na łączną kwotę 734,19 złotych;
- za okres od września 1996 r. do grudnia 1996 r. – na łączną kwotę 713,36 złotych;
- za okres od stycznia 1995 r. do kwietnia 1995 r. – na łączną kwotę 524,50 złotych;

(tytuły wykonawcze k 171-187 akt egzekucyjnych załączonych do akt sprawy)

W dniu 17 września 1997 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ł. wystawił na R. Z. (1) tytuł wykonawczy obejmujący opłatę dodatkową za miesiąc lipiec 1997 r. (tytuł wykonawczy k 169-170 akt egzekucyjnych załączonych do akt sprawy)

Żaden z tytułów wystawionych w dniu 17 września 1997 roku nie został doręczony wnioskodawcy. (opinia biegłego sądowego grafologa k 79, przesłuchanie wnioskodawcy e-protokół rozprawy z dnia 4.03.2016 r. – zapis nagrania 00:26:57 – 00:31:43 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:06:03 – 00:11:15)

W dniu 17 marca 1998 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ł. wystawił na R. Z. (1) tytuł wykonawczy obejmujący należność z tytułu nieuiszczonej składki na ubezpieczenie społeczne za miesiąc listopad 1997 r. w kwocie 29,67 złotych. Tytuł ten został doręczony w dniu 22 września 1998 roku ojcu wnioskodawcy pod adresem P., ul. (...). (tytuł wykonawczy k 2238-239 akt egzekucyjnych załączonych do akt sprawy)

W dniu 18 marca 1998 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ł. wystawił na R. Z. (1) tytuł wykonawczy obejmujący należność z tytułu nieuiszczonej składki na ubezpieczenie społeczne za miesiąc październik 1997 r. w kwocie 30,67 złotych. Tytuł ten został doręczony w dniu 22 września 1998 roku ojcu wnioskodawcy pod adresem P., ul. (...). (tytuł wykonawczy k 240-241 akt egzekucyjnych załączonych do akt sprawy)

W dniu 17 sierpnia 1998 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ł. wystawił na R. Z. (1) tytuły wykonawcze obejmujące należność z tytułu nieuiszczonych składek na ubezpieczenie społeczne:

- za miesiąc marzec 1998 r. w kwocie 0,20 złotych;
- za miesiąc kwiecień 1998 r. w kwocie 0,20 złotych;
- za miesiąc maj 1998 r. w kwocie 305,20 złotych;
- za miesiąc czerwiec 1998 r. w kwocie 200 złotych;
- za miesiąc czerwiec 1998 r. w kwocie 311,10 złotych.

Tytuły te zostały doręczone w dniu 22 września 1998 roku ojcu wnioskodawcy – R. Z. (3) pod adresem P., ul. (...). (tytuły wykonawcze k 242-243, k 312-315, k 244-245, k 246-247, k 248-249, k 238-239 akt egzekucyjnych załączonych do akt sprawy)

W dniu 19 października 1998 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ł. wystawił na R. Z. (1) tytuł wykonawczy obejmujący należność z tytułu nieuiszczonej składki na ubezpieczenie społeczne za miesiąc sierpień 1998 r. w kwocie 311,10 złotych. (tytuł wykonawczy k 250-251 akt egzekucyjnych załączonych do akt sprawy)

Tytuł ten nie został doręczony wnioskodawcy. (opinia biegłego sądowego grafologa k 79 przesłuchanie wnioskodawcy e-protokół rozprawy z dnia 4.03.2016 r. – zapis nagrania 00:26:57 – 00:31:43 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:06:03 – 00:11:15)

W dniu 17 listopada 1998 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ł. wystawił na R. Z. (1) tytuł wykonawczy obejmujący należność z tytułu nieuiszczonej składki na ubezpieczenie społeczne za miesiąc wrzesień 1998 r. w kwocie 315 złotych. (tytuł wykonawczy k 252-253 akt egzekucyjnych załączonych do akt sprawy)

Tytuł ten nie został doręczony wnioskodawcy. (opinia biegłego sądowego grafologa k 79, przesłuchanie wnioskodawcy e-protokół rozprawy z dnia 4.03.2016 r. – zapis nagrania 00:26:57 – 00:31:43 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:06:03 – 00:11:15)

W dniu 4 grudnia 1998 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ł. wystawił na R. Z. (1) tytuł wykonawczy obejmujący należność z tytułu nieuiszczonej składki na ubezpieczenie społeczne za miesiąc październik 1998 r. w kwocie 3150 złotych. (tytuł wykonawczy k 254-255 akt egzekucyjnych załączonych do akt sprawy)

Tytuł ten nie został doręczony wnioskodawcy. (opinia biegłego sądowego grafologa k 79, przesłuchanie wnioskodawcy e-protokół rozprawy z dnia 4.03.2016 r. – zapis nagrania 00:26:57 – 00:31:43 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:06:03 – 00:11:15)

W dniu 18 stycznia 1999 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ł. wystawił na R. Z. (1) tytuł wykonawczy obejmujący należność z tytułu nieuiszczonej składki na ubezpieczenie społeczne za miesiąc listopad 1998 r. w kwocie 315 złotych. (tytuł wykonawczy k 256-257 akt egzekucyjnych załączonych do akt sprawy)

Tytuł ten nie został doręczony wnioskodawcy. (opinia biegłego sądowego grafologa k 79, przesłuchanie wnioskodawcy e-protokół rozprawy z dnia 4.03.2016 r. – zapis nagrania 00:26:57 – 00:31:43 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:06:03 – 00:11:15)

W dniu 17 lutego 1999 r. roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ł. wystawił na R. Z. (1) tytuł wykonawczy obejmujący należność z tytułu nieuiszczonej składki na ubezpieczenie społeczne za miesiąc grudzień 1998 r. w kwocie 322,20 złotych. (tytuł wykonawczy k 258-259 akt egzekucyjnych załączonych do akt sprawy)

Tytuł ten nie został doręczony wnioskodawcy. (opinia biegłego sądowego grafologa k 79 przesłuchanie wnioskodawcy e-protokół rozprawy z dnia 4.03.2016 r. – zapis nagrania 00:26:57 – 00:31:43 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:06:03 – 00:11:15)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów, zeznań świadka, przesłuchania wnioskodawcy oraz opinii biegłego. Żaden z tych dowodów nie został skutecznie podważony przez którąkolwiek ze stron postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Z treści art.6 ust.1 pkt 5 i art.2 ust.1 obowiązującej ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137 poz. 887 z późn. zm.) wynika, że obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Zgodnie z dyspozycją art. 17. ust. 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. nr 137 poz. 887 z późn. zm.) składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe ubezpieczeni nie wymienieni w ust. 1, między innymi osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą sami obliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu.

Na mocy art.46 ust.1 płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Z treści ust. 2 wynika, iż rozliczenie składek, o których mowa w ust. 1, oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu zasiłków oraz zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych podlegających rozliczeniu na poczet składek następuje w deklaracji rozliczeniowej według ustalonego wzoru.

Stosownie do treści art.46 ust.4 pkt 9 deklaracja rozliczeniowa zawiera między innymi oświadczenie płatnika składek, że dane zawarte w deklaracji są zgodne ze stanem faktycznym, potwierdzone podpisem płatnika składek lub osoby przez niego upoważnionej albo podpisem elektronicznym.

Zgodnie z dyspozycją art. 24 ust. 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. nr 137 poz. 887 z późn. zm.) – w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2011 roku należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-5d (które nie dotyczą niniejszej sprawy).

Z dniem 1 stycznia 2012 roku, na podstawie art.11 pkt 1 ustawy o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U Nr 232, poz.1378 z późn.zm.) zmieniającego treść art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, skrócony został okres przedawnienia składek na ubezpieczenia społeczne z 10 do 5 lat.

Ponieważ bieg przedawnienia spornych należności składkowych z tytułu ubezpieczenia rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy kluczowe znaczenie ma przepis art.27 powyższej ustawy regulujący zagadnienia intertemporalne.

Zgodnie z jego ust.1, do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art.24 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r.

Wedle zatem zasady wynikającej z tego przepisu do należności składkowych nieprzedawnionych do 1 stycznia 2012 r. (wedle starych zasad z zastosowaniem 10-letniego okresu przedawnienia) ma zastosowanie 5-letni termin przedawnienia, z tym jednakże bardzo istotnym zastrzeżeniem, że liczy się go nie od daty ich wymagalności, tak jak o tym stanowi art.24 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ale od dnia 1 stycznia 2012 r.

Wyjątek od tej zasady ustanawia ust.2 przywołanego przepisu, stosownie do którego jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Powołana regulacja oznacza, że wybór odpowiedniego terminu przedawnienia 5-letniego (liczonego od dnia 1 stycznia 2012 r.) lub 10-letniego (liczonego od daty wymagalności składki) - zależy od tego, który z nich upłynie wcześniej. (por. wyrok SN z dnia 29 maja 2013 roku I UK 613/12, opubl. LEX nr 1438529, wyrok S.A. w Poznaniu z dnia 24 czerwca 2014 roku IIIAua (...), opubl. LEX nr 1567055)

Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym uznać należy, iż po stronie wnioskodawcy na jego koncie osobistym (...) 40- (...) istniało zadłużenie z tytułu nieopłacania składek, ale termin 10 – letniego ich przedawnienia upłynął przed datą wydania spornej decyzji – odpowiednio: w 2003, w 2004, w 2007 i w 2008 roku, zaś w zakresie zadłużenia na koncie pracowniczym (...) 31- (...) – w 2006 roku.

W zakresie ustalenia daty upływu terminu przedawnienia Sąd nie podzielił stanowiska organu rentowego, że w przedmiotowej sprawie doszło do zawieszenia biegu tego terminu.

Wnioskodawca będący dłużnikiem nie został bowiem w żaden sposób powiadomiony przed datą doręczenia zawiadomienia o wszczęciu postępowania z urzędu (13 kwietnia 2015 roku) o podjęciu wobec niego czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek.

Jak wynika bowiem z materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie - żaden z tytułów wykonawczych dotyczących należności za okresy wskazane w spornej decyzji nie został wnioskodawcy doręczony. Na części tych tytułów nie ma żadnego podpisu potwierdzającego przedmiotowe doręczenie ani żadnego dowodu takiego doręczenia za pośrednictwem poczty, zaś z opinii biegłego sądowego grafologa wynika wprost, że podpis złożony na części tych tytułów prawdopodobnie nie pochodzi od R. Z. (1). Sąd uznał zatem za prawdziwe twierdzenia R. Z. (1), z których wynika, że podpis widniejący na części tytułów, oceniany jako jego podpis, nie został przez niego złożony.

Za powiadomienie, skutkujące zawieszeniem biegu terminu przedawnienia nie można także uznać faktu doręczenia spornej decyzji ojcu wnioskodawcy - pod adres nie będący adresem wnioskodawcy (P., ul. (...)).

Uznając zatem zarzut przedawnienia należności Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, orzekając jak w sentencji wyroku.